

žij život v pohybu

www.fd.cvut.cz

FAKULTA
DOPRAVNÍ

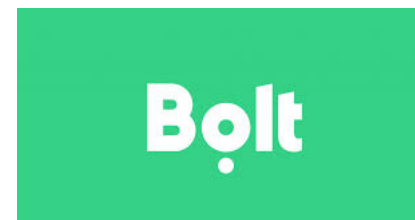

**Digitální platformy
v oblasti přepravy
osob a jejich
právní aspekty**

**Zdeněk Lokaj
27.9.2019**

Dopravní obslužnost je základ...

2

- Komerční přeprava osob je upravena **zákonem č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě** ve znění pozdějších předpisů
- Komerční přeprava osob vozidly do 9 míst je koncesovanou živností a dá se rozdělit na **taxislužbu** a **příležitostnou osobní silniční dopravu**
- **Příležitostná přeprava:**
 - Vozidlo nemusí být **odpovídajícím způsobem označeno**
 - Vozidlo nemusí být **vybaveno taxametrem**
 - Dopravce musí být **držitelem koncese pro poskytování silniční motorové přepravy**
 - Dopravce musí **evidovat objednávku přepravy** do evidenční knihy objednávek (u zahraničních cest musí vyplnit jízdní list), **kopie záznamu** objednávky musí být ve vozidle

Komerční přeprava osob

4

- Taxislužba:

- Provozuje se vozidlem **zapsaným v evidenci**, anebo vozidlem, které **poskytla přepravovaná osoba**
- Vozidlo musí být **odpovídajícím způsobem označeno**
- Vozidlo musí být **vybaveno taxametrem**
- Řidič musí mít **oprávnění řidiče taxislužby**
- K uzavření smlouvy o přepravě dochází před **samotným zahájením přepravy**

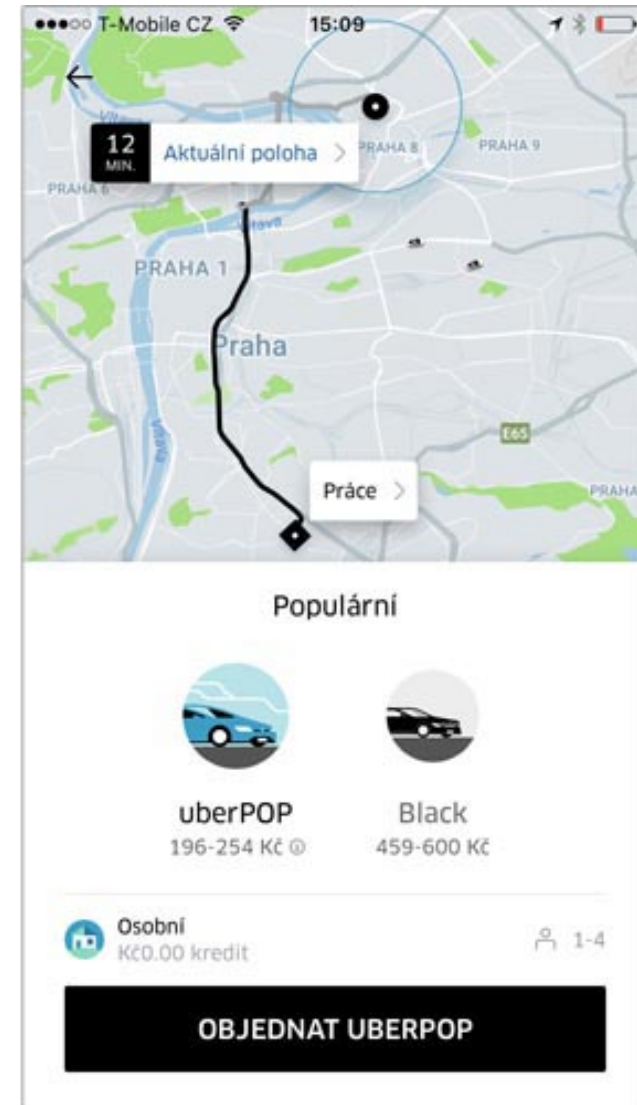

A pak přišla změna...

5

- Digitální platformy vznikaly původně jako prostředník s primárním cílem **využívat disponibilní kapacity**, a to například formou spolujízdy, zejména při cestách mezi městy
- Na tento stav navázaly **technologické platformy zprostředkovávající komerční přepravu** osob taxislužbou (Modrý anděl, Liftago atp.)
- Postupem času však vznikly i platformy, **poskytující své služby přímo v komerční přepravě osob** na hraně zákonných pravidel, ačkoliv dlouhodobě deklarují, že **pouze poskytují služby informační společnosti** a nikoliv služby v oblasti dopravy

- Asociación Profesional Elite Taxi vs. UBER Systems Spain SL
- Žaloba pro **nekalosoutěžní jednání** a žalobce požadoval, aby soud nařídil ukončení takového jednání
- Příslušný soud se obrátil na SDEU se **4 předběžnými otázkami**:
 - zda je možné služby poskytované UBER Spain považovat za činnost v oblasti dopravy, za elektronickou zprostředkovatelskou službu anebo za službu informační společnosti;
 - zda je možné mít za to, že se zčásti jedná o službu informační společnosti a musí se tak uplatnit zásada volného pohybu služeb;
 - zda, pokud by měl SDEU za to, že služby poskytované UBER Spain nejsou službami v oblasti dopravy, je španělský zákon upravující hospodářskou soutěž v rozporu se směrnicí o službách na vnitřním trhu;
 - zda je způsob úpravy nekalosoutěžního jednání, jakým Španělsko omezuje volné poskytování služby elektronického zprostředkování z jiného členského státu legitimním opatřením odpovídajícím výjimkám z čl. 3 odst. 2 směrnice o elektronickém obchodu.

- Generální advokát při SDEU Maciej Szpunar se svým stanoviskem konstatoval (C-434/15):
 - služba UBER Spain sestává z **části zprostředkování dopravy na dálku** prostřednictvím mobilní aplikace a z **části vlastní přepravy osob**. Jedná se tedy o **službu smíšenou** a pokud bychom ji chtěli považovat za **službu informační společnosti**, musely by být části zprostředkování elektronickou cestou a poskytnutí služby přepravy **vzájemně ekonomicky nezávislé** a rovněž elektronická část by musela být ekonomicky významnou. Navíc má UBER **pod kontrolou klíčové oblasti** (podmínky přístupu řidičů k činnosti a její vykonávání, stanovení ceny či motivování řidičů)
- Následný rozsudek Soudního dvora EU se se závěry generálního advokáta téměř beze zbytku ztotožnil a konstatoval, že služby UBER Spain musí být považovány za neoddělitelně spjaté s přepravní službou, a proto musí být považována za službu v oblasti dopravy ve smyslu čl. 58 odst. 1 SFEU.

- V Praze se Sdružení pražských provozovatelů TAXIslužeb domáhalo vydání předběžného opatření, aby se společnost UBER zdržela zajišťování taxislužby řidiči a vozidly, nesplňujícími zákonné požadavky (2 Nc 1052/2016 – 59)
- Městský soud však návrh na předběžné opatření odmítl:
 - „Účelem předběžného opatření je řešit jednání či situaci nastalou „krátce“ před podáním návrhu na nařízení předběžného opatření, nikoli jednání trvající měsíce, ba dokonce léta. Soud je toho názoru, že v dané věci nebyla splněna druhá podmínka pro nařízení předběžného opatření, tj. osvědčení naléhavosti zatimní úpravy vztahů žalobce a žalovaného.“
 - „Soud je toho názoru že posouzení, zda žalovaný porušuje zákon o silniční dopravě a na něj, dle tvrzení žalobce, navazující obecně závaznou vyhlášku hl.m. Prahy, a tudíž, zda se žalovaný dopouští jednání nekalé soutěže, přesahuje rámec předběžného opatření a soud může přijmout relevantní právní názor až po provedeném dokazování.“

UBER a Bolt v ČR

- Je zajímavé, že v obdobném návrhu na předběžné opatření ve věci Sdružení pražských taxislužeb proti společnosti Bolt (v tu dobu fungující ještě pod komerčním jménem Taxify) rozhodl MS v Praze opačně (2 Nc 1042/2017 – 86) a podanému návrhu vyhověl, byť **Boltu uložil povinnost zdržet se provozování a zprostředkování taxislužby na území hl.m. Prahy**, nevyhověl návrhu pro zdržení se nezákonné činnosti na dalším území České republiky.
- Usnesení však následně zrušil VS v Praze svým usnesením (3 Cmo 147/2017 - 164), ve kterém argumentuje tím, že **MS v Praze blíže neodůvodnil své rozhodnutí a není tudíž přezkoumatelné**.

- Podnět ve věci porušování pravidel hospodářské soutěže společností UBER řešil v roce 2017 také Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS-P0092/2017/KD-18554/2017/852/LDu).
- V červenci 2017 konstatoval, že **není možné považovat jednotlivé řidiče UBERu za nezávislé soutěžitele**, kteří si navzájem konkurují, ale **de facto se jedná o jednoho soutěžitele**, proto je obtížné uvažovat o tom, že řidiči UBERu mezi sebou uzavírají zakázanou dohodu a **nebude tedy zahajovat správní řízení**.
- Ve vyjádření stěžovateli však uvítal, že se na něj občané obracejí s podobnými podněty, neboť představují důležitý nástroj a pomoc při odhalování možného porušení pravidel hospodářské soutěže, čímž jistě stěžovatele potěšil.

UBER a Bolt v ČR

11

- Nejzajímavějším rozhodnutím ve věci UBER je spor Magistrátu hl.m. Prahy a řidiče UBER, který svezl magistrátní úředníky v roce 2016 a ti mu **uložili pokutu 15.000,- Kč a zákaz činnosti na 12 měsíců** za porušování zákona o silniční dopravě.
- Spor řešil MS v Praze (1 A 96/2015 – 38), který udělenou pokutu i zákaz činnosti zrušil s odůvodněním, že **služba UBER Pop je zcela odlišná od taxislužby, není doposud regulovaná**, tudíž využívání této služby není zakázané a řidič tak nemohl rozpoznat protiprávnost svého jednání.

- Magistrát podal kasační stížnost k NSS (9 As 291/2016 – 136), který **rozsudek MS v Praze zrušil a vrátil k dalšímu řízení**. Ve zdůvodnění konstatuje:
 - „*Přeprava osob uskutečněná řidiči, kteří používají aplikaci UBER Pop, se neodehrává v právním vakuu. Jakkoliv využívají moderní technologická řešení a alternativní ekonomické formy, neznamená to automaticky, že jejich činnost nepodléhá žádným pravidlům.*“
- Dále se pak dodává:
 - „*Městský soud tedy neměl ustrnout na konstatování, že žalobce uskutečnil přepravu způsobem, který doposud není regulovaný. Měl posoudit, jestli faktická povaha této přepravy naplňuje či nenaplňuje činnost, kterou současná právní úprava zná, resp. reguluje. Při odpovědi na tuto otázku bylo třeba vycházet z faktické povahy žalobcovy činnosti, o které pravidla fungování aplikace UBER Pop ani jejich teoretické uchopení jako sdílené přepravy nic nevypovídají.*“

UBER a Bolt v ČR

13

- V Brně se společnost LIDO TAXI RADIO, spol. s r.o. domáhá zákazu provozování taxislužby řidiči společnosti UBER.
- Spor se dostal až k Ústavnímu soudu, na který se obrátila společnost LIDO TAXI s ústavní stížností, že rozhodnutím VS v Olomouci ve věci předběžného opatření v Brně byla porušena jeho ústavní práva. ÚS v listopadu 2018 ve svém nálezu (III. ÚS 4072/17) konstatoval, že usnesením Vrchního soudu v Olomouci **bylo porušeno zaručené základní právo LIDO TAXI na soudní ochranu, a usnesení VS v Olomouci zrušil.**
- Ústavní soud zejména kritizoval konstatování Vrchního soudu v Olomouci, že společnost UBER neprovozuje taxislužbu, protože nesplňuje podmínky pro poskytování taxislužby stanovené zákonem o silniční dopravě.

- „Lze uvést příklad abdukce podle známého anglického rčení o něčem, co se projevuje jako kachna, tak jí také zpravidla bude (If it looks like a duck, swims like a duck, and quacks like a duck, then it probably is a duck). Vyvodil-li vrchní soud ze skutečnosti, že vedlejší účastník nesplňuje zákonem stanovené podmínky pro výkon taxislužby, že jeho činnost nemůže být považována za taxislužbu, je jeho úvaha očividně vadná, a tudíž nemohou obstát ani z ní vycházející závěry, že mezi skutkovými tvrzeními, jež jsou v návrhu na nařízení předběžného opatření obsažena, a jeho petitem existuje rozpor a dále že předběžným opatřením by byla vedlejšímu účastníkovi uložena nesplnitelná povinnost.“

UBER a Bolt v ČR

15

- V září 2018 vydal MS v Praze ve sporu Liftago vs Bolt předběžné opatření (2 Nc 1081/2018 - 168), kterým **nařizuje společnosti Bolt zdržet se provozování taxislužby pomocí osob, které nejsou držiteli oprávnění řidiče taxislužby, poskytování taxislužbu vozidly, která nejsou viditelně a čitelně označena střešní svítilnou TAXI a zprostředkování taxislužby, a to na území statutárního města Plzně, na území statutárního města Ostravy, na území statutárního města Českých Budějovic, a na území statutárního města Olomouce**
- Zatím posledním nepravomocným rozhodnutím v oblasti sdílení platform je rozsudek Městského soudu v Praze z prosince 2018, **zakazující činnost společnosti Bolt na území hlavního města, dokud nebude splňovat zákonné podmínky.**

- Pakliže stát nějakou činnost **koncesuje**, má k tomu **zákonodárce zřejmě nějaký důvod**, proč chce provádět v této oblasti dohled nad dodržováním stanovených pravidel a musí jej umět vymáhat
- Je třeba se současně začít bavit o tom, **jak stávající pravidla, kladená na taxislužbu**, která jsou velmi striktně nastavená, **upravit tak, aby více odpovídala období 21. století** a rovněž aby se debata nad tím, co je a co není taxislužba, více posunula k tomu hlavnímu, a to je **spravedlivé podnikatelské prostředí a rovněž ochrana cestujícího**.
- Jednou z cest je **odstranění v současné době zcela zbytečných zkoušek z místopisu a rovněž umožnit využívání mobilních aplikací namísto taxametrů**, ale pouze v případě, že celá trasa bude zaznamenávána s využitím GPS lokalizace, aby bylo patrné, zda nedošlo k předražení jízdy.
- Současně by měli zákonodárci řešit, **do jaké míry dají regulační nástroje místním samosprávám**, které jsou realitě nejbliž.

Technologie není všespásná...

17

Novinky.cz

[Hlavní stránka](#) » [Koktejl](#)

Belgičanka věřila navigaci a místo do Bruselu dojela až do Chorvatska

Řidičku z belgického městečka Solre-sur-Sambre zavedla satelitní navigace místo do Bruselu, vzdáleného pouhých 75 kilometrů, až do Záhřebu. Sedmašedesátiletá Belgičanka svou pouť, během níž jí vůbec nebylo nápadné, že je na cestě již dva dny, přičítá rozčilení a soustředění, napsal v pondělí chorvatský portál [croatiantimes.com](#).

[Cestovka nabízí práci snů: tři sta tisíc za půlroční testování vodních skluzavek](#) ▶ [Video](#)

[Rozzuřený býk řádl na dálnici, málem přizabil policistu](#) ▶ [Video](#)

[Výherce obřího jackpotu zavřel svůj obchod, lidé ho chodili prosit o peníze](#)

[Koktejl](#) » dnes 5 zpráv

▼ REKLAMA

**7ZÓNOVÁ MATRACE
ZE STUDENÉ PĚNY**

**140 x 200 cm
JEN ZA 2790 Kč**

▼ Komerční sdělení

www.fd.cvut.cz

**Děkuji za
pozornost!**

doc. Ing. Zdeněk Lokaj, Ph.D.

lokaj@fd.cvut.cz

+420 722 650 990